

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΕΔΡΟΥ
Γραφείο Μη Ιοντιζουσών Ακτινοβολιών
Αρμόδιος: Δρ. Ε. Καραμπέτσος
Τηλ.: 2106506721

Αγ. Παρασκευή, 14.02.2022
Α.Π.: Π/426/2094/2022

Προς: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ &
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ Γ' ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΕΠΟΠΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ
e-mail: k.mpravou@gsrt.gr

ΘΕΜΑ: Διαβίβαση ερώτησης βουλευτή.

ΣΧΕΤ.: Το από 11-02-2022 έγγραφό σας μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς την Υπηρεσία μας, με συνημμένη την με αρ. πρωτ. 1399/09-02-2022 αναφορά που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων (με Α.Π εισερχ. εγγράφου στην ΕΕΑΕ: 2094/11-02-2022).

Σε συνέχεια του ανωτέρω σχετικού, σας αναφέρουμε στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων μας τα ακόλουθα:

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΤΩΝ ΥΨΙΣΥΧΝΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΜΑΓΝΗΤΙΚΩΝ ΠΕΔΙΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΑΘΜΩΝ ΚΕΡΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΑΥΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΕΙΜΕΝΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Νομοθεσία - Όρια έκθεσης του κοινού - Επιστημονικά δεδομένα - Επιδράσεις

- Για τις εκπομπές ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας έχει εκδοθεί η Κοινή Υπουργική Απόφαση με αριθμό 53571/3839 (Φ.Ε.Κ. Αρ. 1105, Τεύχος Δεύτερο, 6 Σεπτεμβρίου 2000)

PR/EK/RZ/EPISTIMONIKA/EROTISEIS VOULEUTON/2094_anafora1399.doc

Δ: Τ.Θ. 60092 -15310, Αγ. Παρασκευή Αττικής, Τ: 210 6506803, Ε: chairman@eeae.gr
www.eeae.gr

Η ΕΕΑΕ είναι πιστοποιημένη κατά ISO 9001:2015

από τα Υπουργεία Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Υγείας και Πρόνοιας, Μεταφορών και Επικοινωνιών, με θέμα «Μέτρα προφύλαξης του κοινού από τη λειτουργία κεραιών εγκατεστημένων στην ξηρά». Η Κ.Υ.Α. αυτή βασίστηκε στη Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης "Σχετικά με τον περιορισμό της έκθεσης του κοινού σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία 0 Hz - 300 GHz" (L199, 1999/519/EC). Επίσης αναφέρεται ότι στις παραγράφους 1 και 3 (κατά περίπτωση) του άρθρου 35 του Νόμου 4635 (ΦΕΚ 167/Α/30-10-2019) και στα άρθρα 2-4 της προαναφερθείσας Κ.Υ.Α. καθορίζονται τα όρια για την έκθεση του κοινού στην ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία που εκπέμπουν οι κεραιές αυτές. Για τον έλεγχο της συμμόρφωσης προς τα θεσπισμένα όρια έκθεσης του πληθυσμού στις τεχνητά παραγόμενες μη ιοντίζουσες ακτινοβολίες, αρμόδια είναι η Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (ΕΕΑΕ).

- Πρέπει να αναφερθεί εδώ πως στην προαναφερθείσα Κ.Υ.Α. οι βασικοί περιορισμοί για την έκθεση του κοινού στα εκπεμπόμενα ηλεκτρομαγνητικά πεδία, βασίστηκαν στο σύνολο των επιστημονικών δεδομένων για τις αποδεδειγμένες επιδράσεις και έχουν οριστεί με μεγάλους συντελεστές ασφαλείας (μεγέθους περίπου 50) έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι αβεβαιότητες που υπάρχουν όσον αφορά την ατομική ευαισθησία, τις περιβαλλοντικές συνθήκες καθώς και τις διαφορές όσον αφορά την ηλικία και την κατάσταση της υγείας του κοινού (π.χ. παιδιά, ηλικιωμένοι, έγκυες γυναίκες). Επίσης, πρέπει να υπογραμμιστεί πως τα επίπεδα αναφοράς που είναι τα άμεσα μετρήσιμα μεγέθη και χρησιμοποιούνται στην πράξη για τον περιορισμό της έκθεσης, έχουν προκύψει από τους βασικούς περιορισμούς θεωρώντας τις δυσμενέστερες συνθήκες έκθεσης των ανθρώπων, εισάγοντας έτσι έναν ακόμα συντελεστή ασφαλείας.
- Ως όρια ασφαλούς έκθεσης του κοινού στην Ελλάδα (παραγρ. 1 του άρθρου 35 του Νόμου 4635) θεωρούνται το 70% των τιμών των πινάκων που δίνονται στην προαναφερθείσα ΚΥΑ για τη ζώνη συχνοτήτων στην οποία λειτουργούν οι εκάστοτε εγκατεστημένες διατάξεις κεραιών, εισάγοντας έτσι ένα πρόσθετο συντελεστή ασφαλείας. Επίσης ειδικά σε περίπτωση εγκατάστασης κατασκευής κεραίας σε απόσταση μέχρι 300 μέτρων από την περίμετρο κτιριακών εγκαταστάσεων βρεφονηπιακών σταθμών, σχολείων, γηροκομείων και νοσοκομείων, προβλέπεται περαιτέρω μείωση των ορίων ασφαλούς έκθεσης του κοινού, καθώς αυτά απαγορεύεται να υπερβαίνουν το 60% των τιμών των πινάκων που καθορίζονται στα άρθρα 2-4 της προαναφερθείσας ΚΥΑ (παραγρ. 3 του άρθρου 35 του Νόμου 4635). Πρέπει λοιπόν εδώ να υπογραμμιστεί ότι η Ελλάδα συγκαταλέγεται στις χώρες της Ευρώπης που έχουν θεσπίσει αυστηρότερα όρια από τα οριζόμενα στη σχετική Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης "Σχετικά με τον

περιορισμό της έκθεσης του κοινού σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία 0 Hz - 300 GHz" (L199, 1999/519/EC). Αυτό καταγράφεται και στη σχετική έκθεση της Ε.Ε. για την εφαρμογή της προαναφερθείσας Σύστασης του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης από όλα τα κράτη μέλη (http://ec.europa.eu/health/ph_risk/documents/risk_rd03_en.pdf).

- Επισημαίνεται επίσης ότι σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 35 του Νόμου 4635/2019, απαγορεύεται η εγκατάσταση κατασκευών κεραιών κινητής τηλεφωνίας πάνω σε κτιριακές εγκαταστάσεις βρεφονηπιακών σταθμών, σχολείων, γηροκομείων και νοσοκομείων. Ενώ, όπως προαναφέρθηκε, σε περίπτωση εγκατάστασης κατασκευής κεραίας σε απόσταση μέχρι 300 μέτρων από την περίμετρο των εν λόγω κτιριακών εγκαταστάσεων, προβλέπεται περαιτέρω μείωση των ορίων ασφαλούς έκθεσης του κοινού.

- Τα θεσμοθετημένα όρια ισχύουν για συνεχή και μόνιμη έκθεση στην ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία και ισχύουν για όλες τις ομάδες του πληθυσμού ακόμα και τις πλέον ευαίσθητες, δεδομένου ότι εμπεριέχουν πολύ μεγάλους συντελεστές ασφαλείας. Η εφαρμογή επιπλέον συντελεστών μείωσης στη νομοθεσία για την περίπτωση, π.χ. σχολικών μονάδων, δεν έχει περαιτέρω επιστημονική τεκμηρίωση. Βασίστηκε στην αρχή της προφύλαξης, δηλαδή στη λήψη επιπλέον μέτρων παρά την απουσία επιπλέον στοιχείων ή τεκμηρίων για την ύπαρξη κινδύνων. Παρά την ευαισθησία που υπάρχει σχετικά με την έκθεση των μικρών παιδιών σε οποιονδήποτε περιβαλλοντικό παράγοντα, είναι γεγονός πως παιδιά δεν υπάρχουν μόνο στα σχολεία, αλλά ασφαλώς είναι δυνατόν να βρίσκονται σε οποιονδήποτε χώρο εντός μιας κατοικημένης περιοχής.

- Ο διαθέσιμος, πολύ μεγάλος, όγκος επιστημονικών δεδομένων, δεν τεκμηριώνει δυσμενείς επιδράσεις στην υγεία για εκθέσεις σε τιμές κάτω από τα θεσμοθετημένα όρια έκθεσης. Ενδεικτικά αναφέρεται η τελευταία γνωμοδότηση της αρμόδιας επιστημονικής επιτροπής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τους «Ανακύπτοντες και τους Νέο-εντοπιζόμενους Κινδύνους για την Υγεία» (SCENIHR), (βλ.: http://ec.europa.eu/health/scientific_committees/emerging/docs/scenihr_o_041.pdf)

που επισκόπησε το σύνολο των δημοσιευμένων επιστημονικών μελετών, από την οποία προκύπτει ότι δεν έχουν τεκμηριωθεί βλαβερές επιδράσεις στην υγεία σε τιμές έκθεσης χαμηλότερες αυτών που έχουν καθοριστεί στη σχετική Σύσταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην οποία όπως προαναφέρθηκε, έχει βασιστεί η ελληνική νομοθεσία, υιοθετώντας μάλιστα ως εθνικά όρια μικρότερες τιμές (ποσοστά 60 και 70%) των τιμών αυτής.

- Επισημαίνεται μάλιστα ότι από τις νέες κατευθυντήριες οδηγίες για την έκθεση σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία της Διεθνούς Επιτροπής για την Προστασία από τις Μη

PR/EK/RZ/EPISTIMONIKA/EROTISEIS VOULEUTON/2094_anafora1399.doc

(<https://www.icnirp.org/en/activities/news/news-article/rf-guidelines-2020-published.html>), δεν προκύπτουν ουσιαστικές αλλαγές ως προς τις τιμές των ορίων έκθεσης του κοινού σε υψίσυχνα ηλεκτρομαγνητικά πεδία. Η νέα αυτή έκδοση αποτελεί την αναθεώρηση των κατευθυντήριων οδηγιών που είχε εκδώσει το 1998 η ίδια Επιτροπή και αποτελούν την επιστημονική βάση όσων ισχύουν διεθνώς, αλλά και στη χώρα μας, για την έκθεση σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία, δεδομένου ότι η Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης "Σχετικά με τον περιορισμό της έκθεσης του κοινού σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία 0 Hz - 300 GHz" (L199, 1999/519/EC), υιοθέτησε ακριβώς τις κατευθυντήριες οδηγίες της. Έχουν οριστεί (όπως και αυτές του 1998) με μεγάλους συντελεστές ασφαλείας έτσι ώστε να προστατεύουν όλα τα μέλη του κοινού (π.χ. παιδιά, ηλικιωμένοι, έγκυες γυναίκες). Η ICNIRP είναι διεθνώς αναγνωρισμένη μη κυβερνητική επιτροπή, επίσημα συνεργαζόμενη με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO), τον Διεθνή Οργανισμό Εργασίας (ILO) και την ΕΕ.

- Αναφέρεται επίσης ότι η Διεθνής Υπηρεσία για την Έρευνα στον Καρκίνο (IARC) του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, μετά από ανάλυση των δημοσιευμένων ερευνών που αφορούν την έκθεση των εργαζομένων σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία (ραντάρ, μικροκύματα), την έκθεση του κοινού στα πεδία του περιβάλλοντος όπως αυτά διαμορφώνονται από την ραδιοφωνία, την τηλεόραση και τα ασύρματα δίκτυα επικοινωνιών, καθώς και την προσωπική έκθεση από ασύρματες συσκευές-τηλέφωνα, κατέταξε τον Ιούνιο του 2011 τα ηλεκτρομαγνητικά πεδία στο φάσμα των ραδιοσυχνοτήτων στην κατηγορία 2B δηλαδή «ενδεχομένως καρκινογενή για τον άνθρωπο», βασιζόμενη μόνο σε περιορισμένα στοιχεία για την εμφάνιση συγκεκριμένων τύπων καρκίνων του εγκεφάλου (γλοίωμα, ακουστικό νεύρωμα) των χρηστών κινητών τηλεφώνων. Τα στοιχεία για άλλους τύπους καρκίνου των χρηστών τηλεφώνων καθώς και τα στοιχεία για την έκθεση των επαγγελματιών και την έκθεση του κοινού σε πεδία ραδιοσυχνοτήτων του περιβάλλοντος (όπως π.χ. τα πεδία ραδιοσυχνοτήτων των σταθμών βάσης κινητής τηλεφωνίας εντός πόλεως), χαρακτηρίστηκαν ως ανεπαρκή για την εξαγωγή συμπερασμάτων (βλ. https://www.iarc.who.int/wp-content/uploads/2018/07/pr208_E.pdf). Δηλαδή, πέρα από την ασθενή στατιστική συσχέτιση της υψίσυχνης ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας με την εμφάνιση συγκεκριμένων τύπων καρκίνων του εγκεφάλου αποκλειστικά σε χρήστες κινητών τηλεφώνων (η οποία όπως αναφέρεται από την IARC μπορεί να είναι και τυχαία ή να

οφείλεται σε στατιστική προκατάληψη (bias)), τα στοιχεία για τις υπόλοιπες ατομικές εκθέσεις των χρηστών κινητών τηλεφώνων και τα στοιχεία για την ολόσωμη έκθεση του κοινού στα πεδία διαφόρων σταθμών κεραιών όλων των ειδών (π.χ. αυτών που υπάρχουν εντός πόλεων) αλλά και τα στοιχεία για την έκθεση των εργαζομένων σε πηγές υψίσυχων ηλεκτρομαγνητικών πεδίων (π.χ. σε τηλεπικοινωνιακές, στρατιωτικές, βιομηχανικές ή ιατρικές εφαρμογές) δεν κατέδειξαν καμία συσχέτιση με την δυνατότητα πρόκλησης καρκίνου στους ανθρώπους.

Ειδικά για τους σταθμούς βάσης, όπως επισημαίνεται σε σχετική ανακοίνωση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Fact Sheet No.304, βλ. https://eeae.gr/files/ενημέρωση/FS304_greek.pdf), σύμφωνα με τα μέχρι σήμερα ερευνητικά αποτελέσματα, δεν υπάρχει καμία πειστική επιστημονική ένδειξη ότι τα ασθενή εκπεμπόμενα σήματα στην περιοχή των ραδιοσυχνοτήτων από τους σταθμούς βάσης προκαλούν βλαβερά αποτελέσματα στην υγεία.

Τρόπος λειτουργίας των κεραιοδιατάξεων αναμετάδοσης κινητής τηλεφωνίας – Τυπικά επίπεδα έκθεσης του κοινού στο περιβάλλον σταθμών βάσης κινητής τηλεφωνίας

- Η αξιολόγηση της έκθεσης των ανθρώπων στο περιβάλλον σταθμών κεραιών εκπομπής γίνεται με κριτήριο την εκτίμηση της ηλεκτρομαγνητικής επιβάρυνσης σε όλες τις θέσεις στις οποίες είναι ελεύθερη και δυνατή η πρόσβαση του κοινού και της εξακρίβωσης της συμμόρφωσης ή όχι με τα θεσμοθετημένα όρια ασφαλούς έκθεσης στις θέσεις αυτές και όχι γενικά με τον καθορισμό αυθαίρετων αποστάσεων ασφαλείας. Κι αυτό αφενός επειδή ο τρόπος που εκπέμπουν οι διάφορες κεραιοδιατάξεις στο χώρο είναι διαφορετικός και συνήθως δεν είναι ομοιόμορφος σε όλες τις κατευθύνσεις (όπως π.χ. ισχύει για τις κεραιοδιατάξεις αναμετάδοσης κινητής τηλεφωνίας), αφετέρου επειδή η έκθεση των ανθρώπων στην πράξη οφείλεται σε συνδυασμό κεραιοδιατάξεων που βρίσκονται εγκατεστημένες σε διάφορες θέσεις και ένα όριο απόστασης δεν μπορεί να προστατέψει από τη συμβολή πολλών διαφορετικών κεραιοδιατάξεων.
- Επιπροσθέτως σας αναφέρουμε, ότι ο τρόπος που λειτουργούν οι κεραίες των σταθμών βάσης κινητής τηλεφωνίας είναι τέτοιος, ώστε οι μέγιστες τιμές να εμφανίζονται συνήθως τοπικά, σε κάποιες μικρές περιοχές στις ταράτσες και στις απολήξεις των ιδίων των κτιρίων, στα οποία βρίσκονται εγκατεστημένες οι κεραίες αυτές, καθώς και στα αντίστοιχα σημεία των ψηλών άμεσα γειτονικών κτιρίων, τα οποία δεν αποτελούν σημεία συνήθους και μακροχρόνιας πρόσβασης του κοινού. Έτσι, τα τυπικά επίπεδα της έκθεσης

των ανθρώπων σε ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία, σε σημεία συνήθους παραμονής τους (π.χ. στις οικίες τους) είναι κατά κανόνα πολλές φορές μικρότερα από τις μέγιστες τιμές, που μπορούν να εμφανιστούν σε κάποια μεμονωμένα «δυσμενή» σημεία, στα οποία συνήθως πραγματοποιούνται οι υπολογισμοί στις μελέτες ραδιοεκπομπών καθώς και οι επί τόπου μετρήσεις από τα κλιμάκια της Υπηρεσίας μας ή από τα εξουσιοδοτημένα από αυτήν συνεργεία άλλων φορέων. Η τήρηση των ορίων δηλαδή, στα «δυσμενέστερα –πιο επιβεβαρημένα» σημεία, εξασφαλίζει ότι οι τιμές της έκθεσης όλων των περιοίκων, σε όλους τους χώρους παραμονής και διαβίωσής τους, θα είναι ακόμα μικρότερες και σίγουρα χαμηλότερες των θεσμοθετημένων ορίων.

- Η έκθεση στην ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία από τους σταθμούς βάσης κινητής τηλεφωνίας είναι συνήθως πολύ μικρή στα σημεία ελεύθερης πρόσβασης του κοινού, πρακτικά αντίστοιχη της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας π.χ. λόγω εκπομπών ραδιοφωνίας και τηλεόρασης. Τα μικρά αυτά επίπεδα ακτινοβολίας δεν θεωρούνται επικίνδυνα για την υγεία. Υπάρχουν, ασφαλώς, κενά στη γνώση μας σχετικά με την επίδραση της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας στον άνθρωπο, ωστόσο η έρευνα επικεντρώνεται στο χαρακτηρισμό και την αξιολόγηση της έκθεσης στους χρήστες κινητών τηλεφώνων, παρά στην έκθεση λόγω της λειτουργίας των σταθμών βάσης κινητής τηλεφωνίας.

Έλεγχος των επιπέδων των ηλεκτρομαγνητικών πεδίων στο περιβάλλον σταθμών κεραιών από την ΕΕΑΕ με βάση την κείμενη νομοθεσία

- Δεδομένου του γεγονότος πως η κάθε εγκατάσταση κεραιών διαθέτει τα δικά της τεχνικά χαρακτηριστικά και γειτνιάζει με διαφορετικό τρόπο με σημεία στα οποία παρουσιάζεται ανθρώπινη δραστηριότητα, οι ηλεκτρομαγνητικές εκπομπές των σταθμών κεραιών σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, εξετάζονται κατά περίπτωση μέσω:

α) του ελέγχου της τεχνικής μελέτης ραδιοεκπομπών τους (υποβάλλεται υποχρεωτικά για κάθε νέα ή τροποποιούμενη εγκατάσταση κεραιών βάσει αυστηρού υποδείγματος που έχει εκδώσει το αρμόδιο γραφείο μας) και την έκδοση σχετικής γνωμάτευσης από την Υπηρεσία μας και μέσω

β) του ελέγχου της περιβαλλοντικής μελέτης τους που διαβιβάζεται στην ΕΕΑΕ από την οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση και την παροχή γνωμοδότησης από την Υπηρεσία μας ή την υπαγωγή της κατά περίπτωση κατασκευής κεραίας στις Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις

γ) της διεξαγωγής επί τόπου μετρήσεων αυτεπαγγέλτως και κατά τρόπο δειγματοληπτικό, ετησίως σε ποσοστό 20% τουλάχιστον των αδειοδοτημένων από την Ε.Ε.Τ.Τ. κεραιών που λειτουργούν εντός σχεδίου πόλεως, ή κατόπιν αιτήσεως οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου που έχει έννομο συμφέρον μετά την καταβολή παραβόλου, από συνεργεία της ΕΕΑΕ ή από άλλα εξουσιοδοτημένα από την ΕΕΑΕ συνεργεία.

Επισημαίνεται ότι οι μελέτες ραδιοεκπομπών εκπονούνται με βάση αυστηρό τεχνικό υπόδειγμα που έχει εκδώσει το αρμόδιο γραφείο μας (https://eeae.gr/files/templates/protipo_meleti_mobile_antenna.doc) και έτσι υπερεκτιμούνται σε αυτές τα πραγματικά επίπεδα της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας στο περιβάλλον των σταθμών κεραιών, πράγμα που έχει επιβεβαιωθεί σε κάθε περίπτωση συγκρίνοντας τις θεωρητικά προβλεπόμενες στις μελέτες τιμές με τα πραγματικά επίπεδα ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας που μετρούνται επί τόπου με τον κατάλληλο εξοπλισμό από συνεργεία της Υπηρεσίας μας ή από τα εξουσιοδοτημένα από αυτήν συνεργεία άλλων φορέων. Σημειώνεται επίσης ότι, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, στις μελέτες ραδιοεκπομπών και στις περιβαλλοντικές μελέτες, συνυπολογίζεται σε κάθε περίπτωση η επιβάρυνση από την ύπαρξη όλων των γειτονικών σταθμών κεραιών σε απόσταση 50 και 1000 μέτρων, αντίστοιχα.

- Στην περίπτωση που από τις διενεργούμενες αυτοψίες και τις επί τόπου μετρήσεις διαπιστώνεται ασυμφωνία των δηλωθέντων είτε στην μελέτη ραδιοεκπομπών ή/και στην περιβαλλοντική μελέτη σε σχέση με την πραγματικότητα, η Υπηρεσία μας ενημερώνει άμεσα την Ε.Ε.Τ.Τ. ή/και την οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση αντίστοιχα, προκειμένου να προβούν στις δικές τους κατ' αρμοδιότητα ενέργειες σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

2. ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΤΑΘΜΟ ΒΑΣΗΣ ΚΙΝΗΤΗΣ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑΣ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ Η ΣΧΕΤΙΚΗ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

Μετά από έρευνα που πραγματοποίησε το αρμόδιο γραφείο μας, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων μας σας γνωστοποιούμε τα ακόλουθα:

- Η εταιρεία COSMOTE Α.Ε. υπέβαλε μέσω του Συστήματος Ηλεκτρονικής Υποβολής Αιτήσεων (ΣΗΛΥΑ) της Ε.Ε.Τ.Τ., μελέτη ραδιοεκπομπών για την εγκατάσταση του σταθμού βάσης κινητής τηλεφωνίας με στοιχεία: αρ. σταθμού 1406344 MISIRLI και θέση ΜΥΣΙΡΛΗ & ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗ, ΚΟΜΟΤΗΝΗ, Δήμου ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ, Π.Ε. ΡΟΔΟΠΗΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ. Μετά την

εξέταση της μελέτης αυτής από το αρμόδιο γραφείο μας, αναρτήθηκε στο ΣΗΛΥΑ η από 29-01-2019 με Α.Π.: Μ.Λ./411/1553/2019 σχετική γνωμάτευση της Υπηρεσίας μας. Διευκρινίζεται ότι από την εξέταση της ανωτέρω μελέτης ραδιοεκπομπών προκύπτει πως δεν υπάρχουν χώροι γύρω από τις κεραίες οι οποίοι να είναι ελεύθερα προσπελάσιμοι από το γενικό πληθυσμό και στους οποίους να παρατηρείται υπέρβαση των ορίων ασφαλούς έκθεσης, εφόσον τηρηθούν επακριβώς όλες οι τεχνικές προδιαγραφές που δηλώνονται στην μελέτη και με μέριμνα της εταιρείας COSMOTE Α.Ε. αποκλειστεί η δυνατότητα πρόσβασης του κοινού στην οροφή της απόληξης του κτιρίου στο οποίο θα πραγματοποιηθεί η όλη εγκατάσταση και επίσης αποκλειστεί η δυνατότητα αναρρίχησης του κοινού στους ιστούς στήριξης των κεραιοδιατάξεών της.

- Επισημαίνεται ότι η σύγκριση των αποτελεσμάτων των θεωρητικών υπολογισμών στην προαναφερθείσα μελέτη ραδιοεκπομπών πραγματοποιείται με τα όρια ασφαλούς έκθεσης του κοινού όπως αυτά ισχύουν στην περίπτωση που η απόσταση των σταθμών κεραιών είναι μικρότερη των 300 μέτρων από την περίμετρο κτιριακών εγκαταστάσεων βρεφονηπιακών σταθμών, σχολείων, γηροκομείων και νοσοκομείων και ως εκ τούτου εφαρμόζονται τα αναφερόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 35 του Νόμου 4635 (ΦΕΚ 167/Α/30-10-2019), δηλαδή η σύγκριση των υπολογιζόμενων τιμών γίνεται με το 60% των τιμών των πινάκων της ΚΥΑ με αριθμό 53571/3839 (ΦΕΚ 1105/Β/6-9-2000).
- Μέσω της Ενημερωτικής Πύλης Κατασκευών Κεραιών (<http://keraies.eett.gr/>) της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.) μπορείτε να λάβετε πλήρη γνώση όλων των εγγράφων που σχετίζονται με την αδειοδότηση του προαναφερθέντος σταθμού βάσης κινητής τηλεφωνίας (συμπεριλαμβανομένης της προαναφερθείσας μελέτης ραδιοεκπομπών και των σχεδίων που τη συνοδεύουν) καθώς και να λάβετε ηλεκτρονικά ή να εκτυπώσετε αντίγραφα τους.
- Σας ενημερώνουμε ότι, στα πλαίσια των ετήσιων ελέγχων που πραγματοποιούνται αυτεπαγγέλτως και κατά τρόπο δειγματοληπτικό, σε ποσοστό 20% τουλάχιστον των αδειοδοτημένων από την Ε.Ε.Τ.Τ. κεραιών που λειτουργούν εντός σχεδίου πόλεως, συνεργείο εξουσιοδοτημένου από την Υπηρεσία μας φορέα πραγματοποίησε στις 15-07-2021, επί τόπου μετρήσεις των επιπέδων των υψίσυχων ηλεκτρομαγνητικών πεδίων στο περιβάλλον του ανωτέρω σταθμού βάσης. Από τις προαναφερθείσες μετρήσεις, δεν διαπιστώθηκε η ύπαρξη

κεραιοδιατάξεων αναμετάδοσης κινητής τηλεφωνίας εν λειτουργία, στην εν λόγω θέση.

- Εφόσον η Ε.Ε.Τ.Τ. διενεργήσει αυτοψία και διαπιστώσει αρμοδίως ότι υφίσταται σταθμός κεραιών εν λειτουργία στην εν λόγω θέση, κλιμάκιο της Υπηρεσίας μας ή συνεργείο εξουσιοδοτημένου από την Υπηρεσία μας φορέα θα μεταβεί άμεσα εκ νέου για την διεξαγωγή επί τόπου μετρήσεων των εκπεμπόμενων υψίσυχνων ηλεκτρομαγνητικών πεδίων στο περιβάλλον αυτού. Τα αποτελέσματα των μετρήσεων θα καταχωρηθούν σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, στην ιστοσελίδα της ΕΕΑΕ στο διαδίκτυο: <http://eeae.gr/επιτόπιες-μετρήσεις-ηλεκτρομαγνητικών-πεδίων>, στην οποία παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των μετρήσεων που έχουν πραγματοποιηθεί στο περιβάλλον σταθμών κεραιών σε όλη τη χώρα από τον Ιούλιο του 2008 έως σήμερα. Όλα τα ανωτέρω αποτελέσματα μετρήσεων παρουσιάζονται και στην νέα εφαρμογή 'e-κεραίες' της ΕΕΑΕ για κινητά τηλέφωνα και συσκευές με στόχο την αξιόπιστη ενημέρωση για τις μετρήσεις ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας στο περιβάλλον σταθμών κεραιών, βλ. <https://ekeraies.gr/>.
- Επιπλέον, σας γνωρίζουμε ότι εφόσον οποιοσδήποτε φορέας ή πολίτης επιθυμεί να πραγματοποιηθούν επί τόπου μετρήσεις των επιπέδων της υψίσυχνων ηλεκτρομαγνητικών πεδίων σε θέσεις ενδιαφέροντός του στο περιβάλλον συγκεκριμένων σταθμών κεραιών, μπορεί να απευθύνει σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, σχετικό αίτημα στην Υπηρεσία μας (https://eeae.gr/files/templates/aitisi_hf_measurement.docx).
- Σας αναφέρουμε επίσης ότι, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (άρθρο 36 του Νόμου 4635, ΦΕΚ 167/Α/30-10-2019), η ΕΕΑΕ είναι υπεύθυνη για τη λειτουργία του Εθνικού Παρατηρητηρίου Ηλεκτρομαγνητικών Πεδίων (ΕΠΗΠ) που έχει ως αρμοδιότητα τον διαρκή έλεγχο της τήρησης των θεσμοθετημένων ορίων ασφαλούς έκθεσης του κοινού στα ηλεκτρομαγνητικά πεδία όπως αυτά καθορίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία, μέσω ενός διασυνδεδεμένου συστήματος σταθμών επεξεργασίας και σταθερών, κινητών και φορητών σταθμών μέτρησης των τιμών της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας και τη διαρκή ενημέρωση του κοινού. Η ιστοσελίδα του Εθνικού Παρατηρητηρίου Ηλεκτρομαγνητικών Πεδίων βρίσκεται στη διεύθυνση: <https://paratiritirioemf.eeae.gr/index.php?lang=el>. Επισημαίνεται ότι η επιλογή των θέσεων εγκατάστασης ή και μετεγκατάστασης των σταθερών σταθμών μέτρησης του Παρατηρητηρίου πραγματοποιείται σε

συνεργασία με τους Δήμους κατόπιν σχετικής πρότασής τους. Οι σταθεροί σταθμοί τοποθετούνται κατά βάση στις οροφές δημόσιων κτιρίων και λαμβάνεται μέριμνα για την ύπαρξη γειτνίασης με χώρους συνάντησης του κοινού.

- Ειδικότερα αναφέρεται ότι στο Δήμο Κομοτηνής λειτουργεί ένας ευρυζωνικός σταθερός σταθμός του ΕΠΗΠ που βρίσκεται εγκατεστημένος στο Δημοτικό Ωδείο Κομοτηνής. Τα αποτελέσματα των μετρήσεων που παρατίθενται στην ιστοσελίδα του ΕΠΗΠ, δείχνουν πως οι τιμές υψίσυχνων ηλεκτρομαγνητικών πεδίων είναι εξαιρετικά χαμηλότερες από τα όρια ασφαλούς έκθεσης του γενικού πληθυσμού όπως αυτά ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία. Αναλυτικές πληροφορίες για τα αποτελέσματα των μετρήσεων των σταθμών μπορείτε να βρείτε στην σχετική ιστοσελίδα του ΕΠΗΠ (<https://paratiritirioemf.eeae.gr/index.php?lang=el>). Εφόσον ο Δήμος Κομοτηνής επιθυμεί την μετεγκατάσταση του εγκατεστημένου σταθερού σταθμού σε άλλη θέση, μπορεί να υποβάλει σχετικό αίτημα στο αρμόδιο γραφείο μας.

3. ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΦΟΡΕΙΣ - ΠΑΡΟΧΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΤΟ ΚΟΙΝΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕΑΕ

- Αρμόδια αρχή για την χορήγηση αδειών κατασκευών κεραιών στην ξηρά, την εποπτεία και τον έλεγχο της χρήσης του φάσματος ραδιοσυχνοτήτων και την επιβολή κυρώσεων, είναι η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.) η οποία και διεξάγει αυτοψίες και μετρήσεις εξακρίβωσης της λειτουργίας και της συμμόρφωσης ή όχι με τους όρους των αδειών κεραιών κινητών επικοινωνιών σε συγκεκριμένες θέσεις. Αρμόδιος φορέας όσον αφορά την απομάκρυνση των παράνομων κατασκευών κεραιών μετά των παρελκόμενων τους (ιστοί, βάσεις στήριξης, οικίσκοι), είναι η οικεία Πολεοδομική Υπηρεσία.
- Τέλος, αναφέρεται ότι προκειμένου να υπάρξει μια εμπεριστατωμένη και υπεύθυνη ενημέρωση του κοινού για θέματα κινητής τηλεφωνίας και υγείας, η ΕΕΑΕ προχώρησε τον Ιανουάριο του 2020 στην έκδοση ενός νέου ενημερωτικού εντύπου με τίτλο: «Ερωτήσεις και απαντήσεις για τις κεραίες κινητής τηλεφωνίας και τα κινητά τηλέφωνα» (σε συνέχεια ενημερωτικών εντύπων για το ίδιο θέμα που είχε ήδη εκδώσει κατά το παρελθόν), στο οποίο εμπεριέχονται όλα τα απαραίτητα στοιχεία και απαντήσεις στα ερωτήματα του κοινού. Το νέο αυτό ενημερωτικό έντυπο το οποίο διανέμεται ευρέως, βρίσκεται και στην ιστοσελίδα της ΕΕΑΕ στο διαδίκτυο: <http://eeae.gr/files/ενημέρωση/κινητή-τηλεφωνία.pdf>. Σε αυτό μπορεί κάθε ενδιαφερόμενος να βρεί μεταξύ άλλων, αναλυτικές

πληροφορίες σχετικά με τις βιολογικές επιδράσεις των υψίσυχνων ηλεκτρομαγνητικών πεδίων και τα θεσμοθετημένα όρια έκθεσης του κοινού στην Ελλάδα, καθώς και τα τεχνικά στοιχεία-τρόπο λειτουργίας των σταθμών βάσης κινητής τηλεφωνίας και τα επίπεδα των υψίσυχνων ηλεκτρομαγνητικών πεδίων στο περιβάλλον αυτών.

Για οποιαδήποτε περαιτέρω διευκρίνιση παραμένουμε στη διάθεσή σας.

Ο Πρόεδρος της ΕΕΑΕ

Χρήστος Χουσιάδας